

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 w Rybniku

ROK SZKOLNY 2026/2027

Wersja zaktualizowana na podstawie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego 2025/2026,
z uwzględnieniem stanu prawnego obowiązującego od 1 września 2026 r.,
kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027 oraz Reformy 26. Kompas Jutra.

SPIS TREŚCI

- I. Podstawa prawna
- II. Wstęp i założenia programu
- III. Charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego – diagnoza
- IV. Kierunki polityki oświatowej państwa 2026/2027 i ich przełożenie na program
- V. Odniesienie programu do Reformy26. Kompas Jutra
- VI. Wartości społeczności szkolnej
- VII. Sylwetka absolwenta
- VIII. Cele ogólne programu
- IX. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych
- X. Szczegółowe cele i zadania na rok szkolny 2026/2027
- XI. Plan działań – sfera fizyczna
- XII. Plan działań – sfera społeczna
- XIII. Plan działań – sfera psychiczna i intelektualna
- XIV. Plan działań – sfera aksjologiczna / duchowa
- XV. Bezpieczeństwo, ochrona małoletnich i reagowanie na zagrożenia
- XVI. Higiena cyfrowa, edukacja medialna i odpowiedzialne korzystanie z AI
- XVII. Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym
- XVIII. Harmonogram realizacji
- XIX. Monitorowanie i ewaluacja
- XX. Postanowienia końcowe

I. PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – tekst jednolity ogłoszony w Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z uwzględnieniem zmian obowiązujących od 1 września 2026 r., w tym ustawy z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 1036).

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela – w brzmieniu obowiązującym w roku szkolnym 2026/2027.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich – w brzmieniu obowiązującym w roku szkolnym 2026/2027.
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 378), wraz ze zmianą z dnia 8 lipca 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 958).
- Rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach – tekst jednolity ogłoszony w Dz.U. z 2023 r. poz. 1798, z uwzględnieniem późniejszych zmian.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach – tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 1604, z późniejszymi zmianami.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Statut Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 w Rybniku.
- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15 w Rybniku.
- Dokumenty wewnętrzne, procedury bezpieczeństwa, zasady udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wyniki corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, czynników chroniących i czynników ryzyka.

Uwaga: Program należy każdorazowo czytać łącznie ze Statutem szkoły, Standardami Ochrony Małoletnich, procedurami interwencji oraz aktualnymi przepisami wykonawczymi. Zapisy dotyczące organizacji pracy szkoły nie zastępują regulacji statutowych.

II. WSTĘP I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 w Rybniku jest dokumentem planującym spójne działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne całej społeczności szkolnej. Zachowuje ciągłość z programem realizowanym w roku szkolnym 2025/2026, a jednocześnie uwzględnia zmiany prawne i programowe obowiązujące od 1 września 2026 r.

Podstawą programu pozostaje założenie, że wychowanie jest zadaniem realizowanym wspólnie przez rodzinę i szkołę. Szkoła wspiera rodziców w procesie wychowania, respektuje ich prawa oraz buduje środowisko sprzyjające rozwojowi ucznia w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.

W roku szkolnym 2026/2027 szczególne znaczenie mają: bezpieczeństwo i odporność społeczna, zdrowie fizyczne i psychiczne, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, higiena cyfrowa i edukacja medialna, odpowiedzialne korzystanie z AI, rozwijanie sprawczości ucznia, aktywność poznawcza, praca projektowa, współpraca, edukacja obywatelska oraz świadome planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Program zachowuje rozwiązania wynikające z dotychczasowej pracy szkoły, w szczególności: budowanie dobrych relacji, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom, wsparcie zdrowia psychicznego, rozwijanie zainteresowań, wolontariat, działania sportowe i prozdrowotne, edukację regionalną i ekologiczną, ochronę małoletnich oraz współpracę z rodzicami.

Program jest dokumentem dynamicznym. W związku z wymogiem oparcia programu na corocznej diagnozie, działania na rok 2026/2027 powinny być w razie potrzeby doprecyzowywane po analizie aktualnych danych szkoły. Nie przyjmuje się w niniejszym dokumencie nowych wyników diagnozy, których nie ma w materiale źródłowym.

III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO – DIAGNOZA

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów oraz problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

1. wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,

2. ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2025/2026.
3. wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
4. innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców),
5. ankiety dotyczącej bezpieczeństwa przeprowadzonej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli.

Na podstawie ankiety zarekomendowano następujące wnioski do poprawy bezpieczeństwa i dobrostanu psychicznego wśród uczniów:

- cykliczne zajęcia profilaktyczne dotyczące przeciwdziałania przemocy rówieśniczej;
- uwzględnianie cyberprzemocy;
- przypominanie uczniom, rodzicom i nauczycielom, gdzie i jak zgłaszać przypadki przemocy;
- angażowanie rodziców w rozpoznawanie i przeciwdziałanie przemocy;
- akcje promujące pozytywne relacje, życzliwość i kulturę bez hejtu;
- upowszechnianie Standardów Ochrony Małoletnich i zasad reagowania;
- rozwijanie poczucia własnej wartości, sprawczości, współpracy i przynależności do grupy;
- przeciwdziałanie przemocy, agresji, uzależnieniom i zachowaniom ryzykownym;
- przypomnienie uczniom praw i obowiązków;
- dbanie o dobrostan psychiczno-emocjonalny uczniów;
- troska o szeroko rozumiane bezpieczeństwo uczniów, pracowników i rodziców.

IV. KIERUNKI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA 2026/2027 I ICH PRZEŁOŻENIE NA PROGRAM

Kierunek polityki oświatowej	Przełożenie na Program
1. Wdrażanie Reformy ²⁶ . Kompas Jutra	Rozwijanie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia; praca na

	efektach uczenia się, doświadczeniu edukacyjnym, sprawczości i aktywności ucznia.
2. Odporność społeczna	Patriotyzm, obywatelskość, prospołeczność, odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych, współpraca i reagowanie w sytuacjach kryzysowych.
3. Edukacja zdrowotna	Zdrowy styl życia, aktywność ruchowa, dobrostan, pierwsza pomoc, odpowiedzialne zachowania prozdrowotne i profilaktyka.
4. Higiena cyfrowa i aktywność off-line	Bezpieczne funkcjonowanie w sieci, krytyczne myślenie, edukacja medialna, odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji oraz rozwijanie aktywności poza ekranem.
5. Rozpoznawanie potrzeb i współpraca z rodzicami	Diagnozowanie funkcjonowania ucznia, indywidualizacja wsparcia, pomoc psychologiczno-pedagogiczna oraz spójne oddziaływania szkoły i domu.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przemocy rówieśniczej	Wczesne rozpoznawanie problemów, przeciwdziałanie przemocy i cyberprzemocy, wzmacnianie zdrowia psychicznego i systemu pomocy w kryzysie.
7. Świadome decyzje edukacyjno-zawodowe	Rozwijanie samoświadomości, zainteresowań, mocnych stron, znajomości zawodów i ścieżek kształcenia; współpraca z doradcą zawodowym i środowiskiem pracy.
8. Ciekawość poznawcza i aktywność ucznia	Interdyscyplinarność, praca projektowa, metody aktywizujące, ocenianie kształtujące, informacja zwrotna i uczenie się przez działanie.

V. ODNIESIENIE PROGRAMU DO REFORMY26. KOMPAS JUTRA

Reforma26. Kompas Jutra w roku szkolnym 2026/2027 wchodzi w etap wdrażania nowej podstawy programowej w wychowaniu przedszkolnym oraz w klasach I i IV szkoły podstawowej. Program wychowawczo-profilaktyczny powinien wspierać tę zmianę, nie zastępując programów nauczania.

Centralne miejsce zajmują kompetencje osobiste i społeczne, sprawczość ucznia, uczenie się przez działanie, współpraca, odpowiedzialność, ciekawość poznawcza, krytyczne myślenie, kompetencje cyfrowe, zdrowie i bezpieczeństwo.

Program wzmacnia kulturę szkoły, w której uczeń ma możliwość podejmowania decyzji, planowania działań, pracy zespołowej, otrzymywania informacji zwrotnej, refleksji nad własnym uczeniem się oraz doświadczania sukcesu adekwatnego do swoich możliwości.

W działaniach wychowawczych wykorzystuje się projekty interdyscyplinarne, pracę zespołową, zadania problemowe, inicjatywy uczniowskie, wolontariat, działania w środowisku lokalnym, lekcje w terenie oraz aktywności rozwijające zainteresowania.

Moduł edukacji medialnej i higieny cyfrowej traktuje się jako element przekrojowy: uczeń powinien umieć ocenić wiarygodność źródła, rozpoznać manipulację, chronić prywatność i wizerunek, reagować na przemoc w sieci oraz korzystać z narzędzi AI w sposób odpowiedzialny, bezpieczny i zgodny z zasadami uczciwości.

VI. WARTOŚCI SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

- szacunek dla godności i praw każdego człowieka oraz praw dziecka i ucznia;
- odpowiedzialność za siebie, innych i wspólnotę;
- bezpieczeństwo i troska o zdrowie fizyczne oraz psychiczne;
- życzliwość, empatia, solidarność i gotowość do pomocy;
- uczciwość, prawda, sprawiedliwość i kultura osobista;
- patriotyzm, tożsamość narodowa i regionalna oraz odpowiedzialność obywatelska;
- samodzielność, sprawczość, wytrwałość i otwartość na uczenie się;
- szacunek dla różnorodności i przeciwdziałanie wykluczeniu;
- odpowiedzialność za środowisko naturalne;
- odpowiedzialne korzystanie z technologii i informacji.

VII. SYLWETKA ABSOLWENTA

Dążeniem szkoły jest przygotowanie ucznia do samodzielnego, odpowiedzialnego i aktywnego funkcjonowania w życiu społecznym. Absolwent:

- kieruje się zasadami etyki, szanuje siebie i innych oraz zna swoje prawa i obowiązki;
- potrafi budować relacje oparte na szacunku, współpracy i odpowiedzialności;
- rozpoznaje emocje, korzysta ze strategii radzenia sobie ze stresem i wie, gdzie szukać pomocy w kryzysie;
- dba o zdrowie, aktywność fizyczną, higienę, sen, odżywianie i równowagę między aktywnością on-line i off-line;
- rozpoznaje zagrożenia związane z przemocą, cyberprzemocą, substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi;
- potrafi bezpiecznie korzystać z Internetu, krytycznie analizuje informacje i odpowiedzialnie korzysta z narzędzi AI;
- jest sprawczy, samodzielny, kreatywny i gotowy do podejmowania inicjatyw;
- potrafi współpracować, planować zadania, rozwiązywać problemy i przyjmować informację zwrotną;
- zna historię, kulturę i dziedzictwo Polski oraz regionu i szanuje tradycje szkoły;
- podejmuje działania na rzecz społeczności lokalnej, wolontariatu i ochrony środowiska;
- rozpoznaje swoje mocne strony, zainteresowania i predyspozycje oraz potrafi planować dalszą ścieżkę edukacyjną i zawodową;
- potrafi udzielić podstawowej pomocy i zna zasady zachowania w sytuacjach zagrożenia.

VIII. CELE OGÓLNE PROGRAMU

1. Wspieranie ucznia w osiągnięciu dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.
2. Budowanie bezpiecznego, przyjaznego i włączającego środowiska szkolnego.
3. Wzmacnianie zdrowia psychicznego, odporności psychicznej i umiejętności korzystania ze wsparcia.
4. Promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej i odpowiedzialności za własne zdrowie.
5. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, zachowaniom ryzykownym i uzależnieniom.

6. Rozwijanie higieny cyfrowej, edukacji medialnej i odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji.
7. Rozwijanie sprawczości, samodzielności, ciekawości poznawczej i odpowiedzialności za własne uczenie się.
8. Kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych, prospołecznych i ekologicznych.
9. Wspieranie uczniów w rozpoznawaniu potrzeb, trudności i zasobów oraz organizowanie adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
10. Przygotowanie uczniów do świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych.
11. Budowanie spójnej współpracy szkoły, rodziców i środowiska lokalnego.

IX. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Dyrektor szkoły

- tworzy warunki do realizacji programu i monitoruje jego wykonanie;
- zapewnia zgodność działań z prawem, statutem i Standardami Ochrony Małoletnich;
- wspiera system pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz działania prozdrowotne i profilaktyczne;
- nadzoruje realizację działań związanych z bezpieczeństwem, higieną cyfrową i ochroną małoletnich.

Rada pedagogiczna

- uczestniczy w diagnozie potrzeb i planowaniu działań;
- realizuje program w toku pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej;
- analizuje skuteczność działań i formułuje wnioski do dalszej pracy.

Nauczyciele

- budują bezpieczne relacje i reagują na zachowania zagrażające uczniom;
- wspierają zainteresowania, samodzielność i sprawczość ucznia;
- stosują metody aktywizujące, informację zwrotną i działania wspierające;
- współpracują z wychowawcą i specjalistami oraz respektują procedury ochrony małoletnich.

Wychowawcy

- diagnozują sytuację klasy i potrzeby uczniów;

- opracowują klasowy plan pracy wychowawczej;
- rozwijają relacje, współpracę, odpowiedzialność i bezpieczeństwo grupy;
- informują uczniów i rodziców o zasadach obowiązujących w szkole oraz sposobach uzyskania pomocy.

Pedagog, psycholog, pedagog specjalny i inni specjaliści

- prowadzą diagnozę funkcjonowania uczniów i udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wspierają uczniów, rodziców i nauczycieli w sytuacjach kryzysowych;
- prowadzą działania profilaktyczne i konsultacyjne;
- współpracują z poradniami i innymi podmiotami zgodnie z potrzebami szkoły.

Rodzice

- współtworzą i wspierają realizację programu;
- współpracują z wychowawcami i specjalistami;
- wspierają rozwój zdrowych nawyków, higieny cyfrowej i bezpiecznego spędzania czasu;
- korzystają z oferowanych przez szkołę form wsparcia.

Samorząd uczniowski

- reprezentuje potrzeby i pomysły uczniów;
- organizuje działania kulturalne, społeczne, sportowe i wolontariackie;
- współtworzy inicjatywy dotyczące relacji rówieśniczych, dobrostanu i bezpieczeństwa;
- rozwija praktyczne doświadczenie samorządności i odpowiedzialności obywatelskiej.

X. SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA NA ROK SZKOLNY 2026/2027

PLAN DZIAŁAŃ – SFERA FIZYCZNA

Cel szczegółowy	Działania	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Wskaźnik / sposób monitorowania
Zdrowy styl życia i aktywność fizyczna	zajęcia i kampanie prozdrowotne; aktywne przerwy;	wszyscy uczniowie	nauczyciele WF, wychowawcy, specjaliści	frekwencja, obserwacja

	imprezy sportowe; wycieczki i lekcje w terenie; udział w dostępnych programach aktywności ruchowej			aktywności, ankiety
Edukacja zdrowotna i pierwsza pomoc	kształtowanie odpowiedzialnych zachowań zdrowotnych; ćwiczenia z pierwszej pomocy; reagowanie w nagłych sytuacjach	uczniowie	wychowawcy, nauczyciele, osoby prowadzące zajęcia	obserwacja umiejętności, ćwiczenia praktyczne
Higiena osobista i zdrowie	nawyki higieniczne, sen, odżywianie, profilaktyka chorób, ergonomia i regeneracja	uczniowie	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	obserwacja, zajęcia, ankiety
Profilaktyka uzależnień	zajęcia o alkoholu, nikotynie, substancjach psychoaktywnych oraz	uczniowie i rodzice	pedagog, psycholog, wychowawcy	dokumentacja, ankiety, analiza zgłoszeń

	uzależnieniach behawioralnych; rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych i szukanie pomocy			
Równowaga cyfrowa	rozwijanie nawyku odpoczynku od ekranów, aktywności off-line i odpowiedzialnego korzystania z urządzeń	uczniowie i rodzice	wychowawcy, nauczyciele, specjaliści	ankiety, obserwacja, frekwencja w aktywnościach

PLAN DZIAŁAŃ – SFERA SPOŁECZNA

Cel szczegółowy	Działania	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Wskaźnik / sposób monitorowania
Relacje i przeciwdziałanie przemocy	cykliczne zajęcia o przemocy, cyberprzemocy, granicach, szacunku, reagowaniu świadka; tydzień życzliwości / dzień bez hejtu	uczniowie	wychowawcy, pedagog, psycholog	liczba działań, ankiety bezpieczeństwa, analiza incydentów

Kultura słowa i zachowanie	savoir-vivre, komunikacja bez przemocy, kultura dyskusji, rozwiązywanie konfliktów	uczniowie	wszyscy nauczyciele	obserwacja zachowań
Sprawczość i samorządność	inicjatywy uczniowskie, projekty, wolontariat, konsultowanie pomysłów uczniów, działania samorządu	uczniowie	opiekun SU, wychowawcy	liczba inicjatyw i uczestników
Edukacja obywatelska	prawa i obowiązki ucznia, zasady demokracji, odpowiedzialność za wspólnotę, bezpieczeństwo lokalne i państwowe	uczniowie	nauczyciele, wychowawcy	projekty, dyskusje, obserwacja
Integracja i włączanie	działania przeciw wykluczeniu, rozwijanie akceptacji różnic, współpraca uczniów o	uczniowie	wychowawcy, pedagog specjalny, psycholog	obserwacja, ankiety, analiza udziału

	różnych potrzebach			
Wolontariat i pomoc	akcje charytatywne, pomoc koleżeńska, działania na rzecz środowiska lokalnego	uczniowie	SU, wychowawcy, nauczyciele	liczba akcji, udział uczniów

PLAN DZIAŁAŃ – SFERA PSYCHICZNA I INTELEKTUALNA

Cel szczegółowy	Działania	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Wskaźnik / sposób monitorowania
Dobrostan i zdrowie psychiczne	rozpoznawanie emocji, radzenie sobie ze stresem, rozwijanie odporności psychicznej, informowanie o możliwościach pomocy	uczniowie	psycholog, pedagog, wychowawcy	ankiety, obserwacja, liczba konsultacji
Wczesne rozpoznawanie kryzysu	szkolenie nauczycieli i rodziców z sygnałów ostrzegawczych; jasne ścieżki	dorośli i uczniowie	specjaliści, dyrektor	dokumentacja, konsultacje

	zgłaszania i pomocy			
Sprawczość i motywacja	cele osobiste, refleksja nad uczeniem się, informacja zwrotna, wzmacnianie mocnych stron	uczniowie	nauczyciele, wychowawcy	obserwacja, prace uczniów, ankiety
Ciekawość poznawcza i praca projektowa	projekty interdyscyplinarne, zadania problemowe, doświadczenia, praca w grupach, uczenie się przez działanie	uczniowie	nauczyciele	portfolio/projekty, obserwacja
Krytyczne myślenie i media	weryfikacja źródeł, rozpoznawanie manipulacji, dezinformacji i treści generowanych przez AI	uczniowie	nauczyciele, bibliotekarz	zadania praktyczne, projekty
Doradztwo edukacyjno-zawodowe	poznawanie zainteresowań i predyspozycji, spotkania z przedstawicielami	uczniowie klas starszych	doradca zawodowy, wychowawcy	udział uczniów, ankiety

	zawodów, informacje o ścieżkach kształcenia			
Czytelnictwo i rozwój zainteresowań	lekcje biblioteczne, wystawy, konkursy, koła zainteresowań, prezentowanie pasji	uczniowie	bibliotekarz, nauczyciele	frekwencja, liczba inicjatyw

PLAN DZIAŁAŃ – SFERA AKSJOLOGICZNA / DUCHOWA

Cel szczegółowy	Działania	Odbiorcy	Odpowiedzialni	Wskaźnik / sposób monitorowania
Wartości i etyka	rozmowy o odpowiedzialność i prawdzie, szacunku, sprawiedliwości, solidarności i konsekwencjach decyzji	uczniowie	wychowawcy, nauczyciele	obserwacja, dyskusje
Patriotyzm i tożsamość	uroczystości, historia szkoły, lokalne miejsca pamięci,	uczniowie	wychowawcy, nauczyciele, SU	udział w wydarzeniach

	dziedzictwo regionu i Polski			
Ekologia	ochrona przyrody, gospodarka odpadami, oszczędzanie zasobów, działania terenowe	uczniowie	nauczyciele, wychowawcy	projekty i akcje
Odpowiedzialność obywatelska	działania dla społeczności, wolontariat, troska o wspólne dobro	uczniowie	SU, nauczyciele	liczba działań

XI. BEZPIECZEŃSTWO, OCHRONA MAŁOLETNICH I REAGOWANIE NA ZAGROŻENIA

1. Szkoła prowadzi działania zgodne ze Standardami Ochrony Małoletnich i zapewnia ich znajomość przez uczniów, rodziców i pracowników.
2. Uczniowie są systematycznie zapoznawani z zasadami zgłaszania przemocy, krzywdzenia, cyberprzemocy i innych zagrożeń. Informacje o sposobach uzyskania pomocy są dostępne w szkole.
3. Wychowawcy i specjaliści prowadzą zajęcia dotyczące reagowania świadka przemocy, szukania pomocy, stawiania granic i bezpiecznej komunikacji.
4. Szkoła ćwiczy zasady zachowania w sytuacjach zagrożenia, ewakuacji, udzielania pierwszej pomocy oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
5. W klasach IV–VIII działania dotyczące bezpiecznego zachowania w sytuacjach zagrożeń należy planować zgodnie z obowiązującym ramowym planem nauczania i organizacją pracy szkoły.

6. Każdy pracownik reaguje na sygnały krzywdzenia ucznia zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami; nie prowadzi samodzielnego postępowania wyjaśniającego poza zakresem swoich kompetencji.

7. Działania profilaktyczne mają charakter uniwersalny, a w razie rozpoznania podwyższonego ryzyka są uzupełniane o działania selektywne lub wskazujące, adekwatne do potrzeb ucznia.

XII. HIGIENA CYFROWA, EDUKACJA MEDIALNA I ODPOWIEDZIALNE KORZYSTANIE Z AI

1. Od roku szkolnego 2026/2027 program traktuje higienę cyfrową i edukację medialną jako stały element działań wychowawczo-profilaktycznych.

2. Uczniowie uczą się planowania czasu ekranowego, odpoczynku off-line, ochrony snu, koncentracji i relacji bez pośrednictwa ekranu.

3. Szkoła rozwija umiejętność rozpoznawania dezinformacji, clickbaitów, manipulacji, fałszywych profili i treści generowanych automatycznie.

4. Uczniowie poznają zasady bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji: ochronę danych i prywatności, weryfikację odpowiedzi AI, wskazywanie wykorzystania narzędzia oraz zakaz bezrefleksyjnego przedstawiania treści wygenerowanych przez AI jako własnej pracy.

5. Nauczyciele wykorzystują technologie cyfrowe metodycznie i celowo, tak aby technologia wspierała uczenie się, a nie zastępowała aktywność ucznia.

6. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych są realizowane zgodnie z obowiązującymi od 1 września 2026 r. przepisami oraz Statutem szkoły. W szkole podstawowej obowiązuje ustawowy zakaz korzystania przez uczniów z takich urządzeń podczas pobytu na terenie szkoły w związku z realizacją zajęć, z wyjątkami przewidzianymi w ustawie; szczegółowe rozwiązania organizacyjne muszą być zgodne ze Statutem.

XIII. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI I ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

1. Rodzice są partnerami szkoły w rozpoznawaniu potrzeb uczniów i planowaniu działań wychowawczo-profilaktycznych.

2. Szkoła organizuje zebrania, konsultacje, warsztaty lub materiały informacyjne dotyczące: zdrowia psychicznego, przemocy i cyberprzemocy, higieny cyfrowej, bezpieczeństwa, uzależnień, wspierania samodzielności i sprawczości ucznia oraz wyborów edukacyjno-zawodowych.
3. W razie potrzeby szkoła współpracuje z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, policją, instytucjami pomocy społecznej, podmiotami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury i sportu oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.
4. Współpraca z instytucjami odbywa się z poszanowaniem kompetencji szkoły, rodziców i podmiotów zewnętrznych oraz zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

XIV. HARMONOGRAM REALIZACJI 2026/2027

Termin	Najważniejsze działania
Wrzesień 2026	diagnoza uzupełniająca; przypomnienie Standardów Ochrony Małoletnich; zasady bezpieczeństwa; zasady korzystania z urządzeń cyfrowych; integracja klas; rozpoznanie potrzeb uczniów.
Październik 2026	higiena cyfrowa i edukacja medialna; przeciwdziałanie przemocy i cyberprzemocy; zdrowie psychiczne; pierwsza pomoc; działania projektowe.
Listopad 2026	patriotyzm, obywatelskość i lokalna wspólnota; prawa i obowiązki ucznia; kultura słowa; działania wolontariackie.
Grudzień 2026	życzliwość i relacje; bezpieczeństwo w okresie świątecznym; aktywność off-line; analiza realizacji programu w I semestrze.
Styczeń 2027	dobrostan i odporność psychiczna; strategie uczenia się; cele i motywacja; przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.

Luty 2027	relacje rówieśnicze; przeciwdziałanie przemocy; edukacja medialna; krytyczna analiza informacji.
Marzec 2027	zdrowie, aktywność fizyczna, ekologia; rozwijanie zainteresowań; praca projektowa.
Kwiecień 2027	świadome decyzje edukacyjno-zawodowe; mocne strony; spotkania z przedstawicielami zawodów; działania obywatelskie.
Maj 2027	bezpieczeństwo, pierwsza pomoc, zachowanie w sytuacjach zagrożeń; aktywność terenowa; podsumowanie inicjatyw uczniowskich.
Czerwiec 2027	ewaluacja programu; analiza danych; podsumowanie działań; wnioski i rekomendacje na rok 2027/2028.

XV. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji o realizacji działań, ich odbiorze i skuteczności oraz na wykorzystywaniu wyników do modyfikacji programu.

- obserwacja zachowań uczniów i zmian w klimacie szkoły;
- analiza dokumentacji wychowawczej, pedagoga, psychologa i zespołów;
- ankiety i krótkie badania uczniów, rodziców i nauczycieli;
- analiza zgłoszeń i zdarzeń dotyczących bezpieczeństwa, przemocy i cyberprzemocy;
- analiza frekwencji i zaangażowania w działania szkolne;
- rozmowy z uczniami i rodzicami;
- analiza realizacji projektów i inicjatyw uczniowskich;
- analiza przypadków oraz wniosków z pracy zespołów;
- ocena stopnia realizacji kierunków polityki oświatowej i działań wynikających z Reformy²⁶.

Proponowane wskaźniki

- wzrost deklarowanego poczucia bezpieczeństwa uczniów;
- spadek lub ograniczenie liczby powtarzających się incydentów przemocy i cyberprzemocy;

- wzrost znajomości procedur pomocy i zgłaszania zagrożeń;
- wzrost udziału uczniów w projektach, wolontariacie i inicjatywach samorządowych;
- wzrost deklarowanej umiejętności radzenia sobie ze stresem i wskazywania osób/podmiotów pomocowych;
- wzrost kompetencji uczniów w zakresie higieny cyfrowej, krytycznej analizy informacji i odpowiedzialnego korzystania z AI;
- realizacja zaplanowanych działań profilaktycznych i wychowawczych;
- wnioski nauczycieli i rodziców wskazujące na obszary wymagające dalszej pracy.

Za przeprowadzenie ewaluacji odpowiada zespół powołany przez dyrektora. Wyniki ewaluacji są przedstawiane radzie pedagogicznej i radzie rodziców oraz wykorzystywane przy opracowaniu programu na kolejny rok szkolny.

XVI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program obowiązuje w roku szkolnym 2026/2027.
2. Program jest realizowany przez wszystkich nauczycieli, specjalistów i pracowników szkoły w zakresie ich kompetencji, we współpracy z uczniami i rodzicami.
3. Szczegółowe działania klasowe są określone w planach pracy wychowawców i dostosowywane do wyników diagnozy oraz potrzeb poszczególnych zespołów.
4. Program nie zastępuje Statutu szkoły, Standardów Ochrony Małoletnich, procedur interwencji ani indywidualnych programów i planów pomocy uczniom.
5. Program podlega corocznej ewaluacji i może być modyfikowany w trakcie roku, jeżeli wyniki diagnozy, zmiany prawne lub sytuacja szkoły uzasadniają taką potrzebę.

Program został opracowany na podstawie ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ZSP nr 15 w Rybniku na rok szkolny 2025/2026 oraz zaktualizowany o przepisy i kierunki obowiązujące w roku szkolnym 2026/2027.

Program został uzgodniony z Radą Pedagogiczną I Radą Rodziców,

uchwalony przez Radę Rodziców w dn. 24 września 2026